

Sygn. akt VII U 884/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o przeliczenie wysokości emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 17 lipca 2014 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje S. K. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 czerwca 2014 roku,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz S. K. kwotę 360 złotych (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 7 sierpnia 2014r. **S. K.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. odwołanie od decyzji z dnia 17 lipca 2014r., znak: (...), którą odmówiono mu przyznania prawa do emerytury zgodnie z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu odwołania S. K. wskazał, że w dniu 30 czerwca 2014r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek z prośbą o przeliczenie emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Organ rentowy kwestionowaną decyzją odmówił prawa do przeliczenia na wskazanej wyżej podstawie prawnej argumentując, że nie jest to pierwszy wniosek ubezpieczonego złożony po dniu 31 grudnia 2008r., gdyż decyzją wcześniejszą została mu przyznana emerytura na wniosek z dnia 19 marca 2010r. W ocenie ubezpieczonego skarżona decyzja została wydana z naruszeniem art. 55 ustawy emerytalnej, gdyż przepis ten nie zawiera zapisu, zgodnie z którym, aby przeliczyć emeryturę według zawartych w nim zasad, wniosek o przeliczenie musi być pierwszym tego rodzaju wnioskiem złożonym po dniu 31 grudnia 2008r. Na potwierdzenie przedstawionej argumentacji ubezpieczony powołał uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013r., sygn. akt II UZP 4/13, wskazując, że sporna w niniejszej sprawie kwestia była już wcześniej rozstrzygana (odwołanie z dnia 5 sierpnia 2014r., k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 8 września 2014r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania S. K. na podstawie art. 477¹⁴ k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy podniósł, że ubezpieczony od 1 marca 2010r. ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, której wypłata podjęta została od dnia 1 marca 2010r. Następnie od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r. nastąpiło jej zawieszenie z uwagi na kontynuowanie przez wnioskodawcę zatrudnienia. Decyzją z dnia 6 czerwca 2014r., znak: (...), organ rentowy dokonał jednak wypłaty zawieszony emerytury, do której prawo podlegało zawieszeniu od dnia 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r., wraz z odsetkami. Z kolei prawo do emerytury powszechnej przyznanej na podstawie art. 27 ustawy ubezpieczony nabył od dnia 1 grudnia 2012r. Wysokość tego świadczenia została ustalona w oparciu o art. 53 ustawy i podjęto jej wypłatę z uwagi na korzystniejszą wysokość. Organ rentowy wskazał również, że wnioskodawca od 2 stycznia 1999r. do chwili obecnej podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Miasta J., ale skoro realizował prawo do wcześniejszej emerytury od marca 2010r. do listopada 2012r., to wysokość emerytury powszechnej nie może zostać obliczona w myśl zasad kapitałowych (odpowiedź na odwołanie z dnia 8 września 2014r., k. 4 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 19 marca 2010r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę. Do powyższego wniosku ubezpieczony dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek o wcześniejszą emeryturę z załącznikami, k. 1-52 a.r. tom I).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. decyzją z dnia 8 kwietnia 2010r., znak: (...), przyznał S. K. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 marca 2010r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono przedmiotowy wniosek. Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 2.447,46 zł (decyzja ZUS z 08.04.2010r. w sprawie przyznania wcześniejszej emerytury, k. 73 a.r. tom I).

W dniu 6 czerwca 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych powziął informację o zatrudnieniu S. K. od 1999r. w Urzędzie Miasta J. na 1/2 etatu. W związku z powyższym decyzją z dnia 23 września 2011r., znak: (...), oraz z dnia 20 lutego 2012r., znak: (...), nastąpiło wstrzymanie wypłaty świadczenia emerytalnego w związku z kontynuowaniem zatrudnienia przez ubezpieczonego (decyzje ZUS w sprawie wstrzymania emerytury: z 23.09.2011r., k. 89 a.r. i z 20.02.2012r., k. 93 a.r. tom I, zaświadczenia Urzędu Miasta J.: z 31.05.2011r., k. 83 a.r. tom I, z 26.06.2012r., k. 99 a.r. tom I).

W dniu 22 listopada 2012r. ubezpieczony złożył do organu rentowego wniosek o wznowienie postępowania zakończony decyzją z dnia 23 września 2011r., znak: (...), wstrzymującą mu wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r. Wniosek ten ubezpieczony pismem z dnia 11 grudnia 2012r. uzupełnił o informację, że w dniu 26 marca 2012r. ukończy 65 lat i w związku z tym zwrócił się o wypłatę emerytury w pełnej wysokości oraz o ponowne przeliczenie tego świadczenia. Jednocześnie ubezpieczony w dniu 19 grudnia 2012r. wystąpił z nowym wnioskiem o emeryturę (wniosek o wznowienie postępowania, k. 109 a.r. tom I, uzupełnienie wniosku, k. 111 a.r. tom I, wniosek o emeryturę, k. 1-4 a.r. tom II).

W związku z powyższymi wnioskami Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie decyzji z dnia 20 grudnia 2012r., znak: (...), przeliczył świadczenie ubezpieczonego ze skutkiem od dnia 22 listopada 2012r. Ponadto decyzją z dnia 29 stycznia 2013r., znak: (...), zostało przyznane S. K. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2012r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono przedmiotowy wniosek. Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 2.738,20 zł, ale wstrzymano wypłatę świadczenia od wskazanej daty na podstawie wydanej w tym samym dniu decyzji znak: (...), w związku z faktem pozostawania przez ubezpieczonego w zatrudnieniu. Z kolei decyzją z dnia 25 marca 2013r., znak:

(...), organ rentowy odmówił uchylenia decyzji z dnia 23 września 2011r. w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo ubezpieczonego do emerytury za okres od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r. (decyzje ZUS: w sprawie przeliczenia emerytury z 20.12.2012r., k. 113 a.r. tom I, w sprawie przyznania emerytury z 29.01.2013r., k. 23 a.r. tom II, w sprawie wstrzymania emerytury z 29.01.2013r., k. 117 a.r. tom I, w sprawie odmowy uchylenia decyzji z 25.03.2013r., k. 119 a.r. tom I).

Decyzją z dnia 20 stycznia 2014r., znak: (...), organ rentowy przeliczył wysokość emerytury ubezpieczonego i ustalił jej wysokość na kwotę 2.896,98 zł (decyzja ZUS w sprawie przeliczenia emerytury, k. 26 a.r. tom II).

Dnia 20 lutego 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę emerytury zawieszanej w okresie od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r., z uwzględnieniem wszystkich waloryzacji oraz wraz z odsetkami liczonymi od dnia zawieszenia wypłaty świadczenia. Po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonego Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu 6 czerwca 2014r. decyzję znak: (...) o wypłacie zawieszanej emerytury za powyższy okres, a ponadto decyzją z 9 czerwca 2014r., znak: (...), wznowił wypłatę świadczenia emerytalnego przysługującego ubezpieczonemu (decyzje ZUS: w sprawie wypłaty zawieszanej emerytury z 06.06.2014r., k. 161 a.r. tom I, w sprawie wznowienia wypłaty emerytury z 09.06.2014r., k. 163 a.r. tom I).

W dniu 30 czerwca 2014r. S. K. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z nowym wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. Wraz z tym wnioskiem złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wnioski ubezpieczonego o emeryturę i przeliczenie emerytury, k. 1-9 a.r. tom III).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał w dniu 17 lipca 2014r. decyzję znak: (...), którą odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wniosek został załatwiony odmownie, ponieważ decyzją z dnia 8 kwietnia 2010r. ubezpieczonemu została przyznana emerytura od 1 marca 2010r. na wniosek złożony w dniu 19 marca 2010r., w związku z czym brak podstaw do zastosowania przepisu art. 55 ustawy emerytalnej i ustalenia emerytury według zreformowanych zasad w myśl art. 26 wskazanej ustawy, tj. na podstawie zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego wartości kapitału początkowego oraz składek na ubezpieczenie społeczne. W związku z tym poinformowano, że nadal wypłacane będzie świadczenie przyznane wskazaną wyżej decyzją (decyzja ZUS z 17.07.2014r., k. 15 a.r. tom III).

S. K. odwołał się od powyższej decyzji w dniu 7 sierpnia 2014r. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Sprawie nadano sygn. akt VII U 1748/14 (odwołanie z dnia 5 sierpnia 2014r., k. 2 a.s.).

Wyrokiem z dnia 14 stycznia 2015r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do wyliczenia wysokości świadczenia emerytalnego S. K. na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 14.01.2015r. wraz z uzasadnieniem, k. 21 i 26-29 a.s.).

Apelację od powyższego wyroku złożył w dniu 2 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. (apelacja organu rentowego, k. 35-37 a.s.).

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2016r. Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że warunkiem sine qua non zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej w stosunku do ubezpieczonego jest ustalenie, czy emerytura obliczona w systemie zdefiniowanej składki jest wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej. Ani Sąd Okręgowy, ani organ rentowy nie dokonały

w niniejszej sprawie wariantowego wyliczenia świadczenia według zasad określonych w art. 55 w zw. z art. 26 ustawy, co w ocenie Sądu Apelacyjnego skutkowało naruszeniem art. 386 § 6 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy oraz naruszeniem art. 382 § 2 k.p.c. poprzez nieustalenie powyższych okoliczności faktycznych oraz ich odniesienie do normy prawnej stanowiącej podstawę materialnoprawną rozstrzygnięcia.

Przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sąd Apelacyjny wskazał na konieczność wzięcia uwzględnienia przez Sąd Okręgowy obowiązującego orzecznictwa w zakresie zasad przyznawania wnioskodawcom emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej oraz zobowiązania organu rentowego do wariantowego wyliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22.04.2016r. wraz z uzasadnieniem, k. 70 i 73 - 82 a.s.).

Po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sąd Okręgowy nadał sprawie sygn. VII U 884/16 i wykonując wytyczne Sądu Apelacyjnego wskazane w powyższym wyroku uzupełnił ustalenia stanu faktycznego o następujące okoliczności:

Zarządzeniem z dnia 23 czerwca 2016r. Przewodnicząca zobowiązała Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wskazania w terminie 7 dni czy emerytura wyliczona

dla S. K. na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych byłaby wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53 tej ustawy (zarządzenie z 23.06.2016r., k. 87 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 11 lipca 2016r. organ rentowy przedstawił wyliczenie symulacyjne, zgodnie z którym wysokość emerytury powszechnej przysługującej ubezpieczonemu na dzień 1 grudnia 2012r. wynosiłaby:

- 3.3651,95 zł – według nowych zasad,

- 3.307,36 zł – według nowych zasad, gdzie podstawa obliczenia emerytury została pomniejszona o kwotę pobranych emerytur (pismo procesowe organu rentowego, k. 90 i 90v a.s.).

S. K. od dnia 2 stycznia 1999r. do co najmniej dnia 14 stycznia 2015r. (tj. daty przesłuchania) pozostawał zatrudniony w Urzędzie Miasta J. na stanowisku Inspektora na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Ubezpieczony pobierał wcześniejszą emeryturę do dnia 1 października 2011r. (tj. do chwili jej zawieszenia) oraz emeryturę powszechną od dnia 1 grudnia 2012r. Łączny staż pracy wnioskodawcy na dzień wydania skarżonej decyzji wynosił 47 lat, 5 miesięcy i 5 dni (zaświadczenie nr (...), k. 3 a.s., dowód z przesłuchania strony, k. 19-20 a.s., decyzja ZUS z 17.07.2014r., k. 15 a.r. tom III).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c. i których wiarygodność nie została zakwestionowana ani obalona przez żadną ze stron. Dodatkowo przy ustaleniu stanu faktycznego Sąd wziął pod uwagę dowód w postaci zeznań ubezpieczonego oraz dowód z dokumentu prywatnego w postaci zaświadczenia z dnia 6 sierpnia 2014r. Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, a strony różniły się wyłącznie, co do oceny prawnej przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie, wobec czego zgromadzony materiał dowodowy Sąd ocenił jako wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału

w W. z dnia 17 lipca 2014r., znak: (...), było zasadne i jako takie podlegało uwzględnieniu, co skutkowało zmianą skarżonej decyzji.

Istota sporu w rozpatrywanej sprawie koncentrowała się wokół ustalenia, czy ubezpieczony S. K. spełnia przesłanki z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r., poz. 748) do wystąpienia z wnioskiem o obliczenie emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy

emerytalnej. Zgodnie z treścią powołanego przepisu, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r. może być obliczona emerytura na podstawie art. 26 ustawy, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy.

Sąd Okręgowy po ponownym rozpatrzeniu odwołania S. K., stosując się do wytycznych Sądu Apelacyjnego w Warszawie, uznał, że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki określone w powołanym wyżej przepisie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Bezsporne jest, że urodził się przed dniem 1 stycznia 1949r., osiągnął w dniu 26 marca 2012r. powszechny wiek emerytalny, legitymuje się ponad 25 letnim stażem ubezpieczeniowym (tj. 47 lat, 5 miesięcy i 5 dni), a ponadto podlegał ubezpieczeniom społecznym po dacie przyznania emerytury oraz po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, pracując na podstawie umowy o pracę na stanowisku inspektora w Urzędzie Miasta J.. Ponadto pierwszy wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 19 marca 2010r. i od tego czasu ma przyznane oraz pobiera świadczenie.

Rozważając sporną kwestię należy uwzględnić, że z kręgu osób uprawnionych do przeliczenia emerytury nie można wykluczyć osoby, która wcześniej złożyła już wniosek o emeryturę wcześniejszą lub w obniżonym wieku, gdyż nie wynika to z przepisu art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014r., I UK 345/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 stycznia 2014r., III AUa 691/13).

Organ rentowy odmowę obliczenia wysokości świadczenia według zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej, argumentował pobieraniem przez odwołującego wcześniejszej emerytury. Stanowisko to nie jest jednak trafne, albowiem

z treści art. 55 ustawy nie wynika, aby wniosek o emeryturę, określony we wskazanej powyższej regulacji, musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że przepis art. 55 ustawy emerytalnej należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu tego wieku emerytalnego, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008r. niezależnie od faktu przejścia na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Przepis

art. 55 ustawy emerytalnej, umożliwiając ubezpieczonemu urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. wyliczenie emerytury według art. 26 ustawy, zrównuje w pewnym sensie sytuację tych osób z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny, złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, wyliczanej według art. 24 ustawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2013r., II UZP 4/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013r., II UK 424/12).

Powyższa kwestia była przedmiotem licznych rozważań i analizy bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego. I tak w wyroku z dnia 18 września 2014r. (sygn. akt I UK 27/14) Sąd Najwyższy wskazał, że w art. 55 ustawy emerytalnej chodzi nie o przyznanie,

lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków

z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Jednocześnie we wcześniejszym orzeczeniu z dnia 4 września 2013r. (sygn. akt II UK 23/13) Sąd Najwyższy przesądził, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym na dotychczasowych zasadach (art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury „kapitałowej” na podstawie art. 26 tej ustawy, jeżeli kontynuuje ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczanej w systemie kapitałowym wystąpił po dniu 31 grudnia 2008r. (art. 55 w związku z art. 114 ust. 1 ustawy).

Jak wynika z uzasadnienia do wskazanego powyżej wyroku z dnia 4 września

2013r. (sygn. akt II UK 23/13), jak również do wyroku z dnia 7 listopada 2013r. (sygn. akt II UK 143/13) – wedle Sądu Najwyższego - emeryt pobierający świadczenie emerytalne, pozostający w dalszym ciągu czynny zawodowo i z tego tytułu kontynuujący obowiązkowo ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zachowuje status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego świadczenia emerytalnego, w tym do wyliczenia na zasadach kapitałowych, jeżeli emerytura obliczona na podstawie art. 26 ustawy jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy, gdy spełnił warunki wymagane w art. 55 ustawy.

W świetle powyższego należało zatem uznać, że ubezpieczony S. K. nie utracił na stałe możliwości zweryfikowania wysokości przyznanej na jego rzecz emerytury jedynie dlatego, że wcześniej nabył prawo do wcześniejszej emerytury i ją pobierał, skoro w dalszym ciągu kontynuował zatrudnienie i uiszczal należne z tego tytułu składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe.

Uwzględnienie odwołania nie mogło ograniczyć się jednak tylko do badania, czy wnioskodawca kontynuował ubezpieczenia społeczne i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008r., jak bowiem słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w orzeczeniu uchylającym pierwotnie wydane w sprawie rozstrzygnięcie, warunkiem koniecznym do zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej jest również przeprowadzenie oceny, czy emerytura ubezpieczonego obliczona na tej podstawie byłaby wyższa od emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy. Obligatoryjność dokonania powyższych ustaleń znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie. M.in. w przywołanym wcześniej wyroku (sygn. akt II UK 143/13) Sąd Najwyższy wskazał na obowiązek organu rentowego do obliczenia emerytury ubezpieczonemu zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznania emerytury w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy).

W rozpatrywanej sprawie to, które ze świadczeń byłoby dla ubezpieczonego wyższe, zostało zweryfikowane w toku postępowania, w którym zobowiązano organ rentowy do dokonania symulacji mającej na celu stwierdzenie, która z emerytur (obliczona według art. 53 czy art. 26 ustawy) jest dla ubezpieczonego korzystniejsza. Wykonując zobowiązanie Sądu organ rentowy podał, że hipotetyczna wartość emerytury ubezpieczonego S. K. ustalona na podstawie art. 55 w związku z art. 26, bez pomniejszenia jej wartości o sumę kwot pobranych emerytur, na dzień 1 grudnia 2012r. wyniosłaby 3.651,95 zł, co prowadzi do wniosku, że byłaby ona świadczeniem wyższym niż emerytura ustalona zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej (wynosząca 2.896,98 zł zgodnie z decyzją ZUS w sprawie przeliczenia emerytury z dnia 20 stycznia 2014r.).

Organ rentowy powołał się w toku postępowania na art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 552), którego do ustawy emerytalnej został dodany art. 55a. Podniósł nadto, że dyspozycja zawarta w art. 55a oznacza, że art. 55 ustawy emerytalnej ma zastosowanie również do osób, które spełniają warunki wymienione w tym przepisie, a przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 27 ustawy emerytalnej miały ustalone prawo do emerytury wcześniejszej i pobrały tę emeryturę choćby za jeden miesiąc lub jego część. Wskazał, że zgodnie z treścią powyższej regulacji, jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę przyznaną przed ustaleniem prawa do emerytury przysługującej na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, to podstawę obliczenia emerytury ustaloną zgodnie z art. 26 ustawy pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych wcześniejszych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Na tej podstawie organ rentowy doszedł do przekonania, że zgodnie z art. 55a ust. 2 ustawy emerytalnej podstawa obliczenia emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 tej ustawy winna być pomniejszana o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych wcześniejszych emerytur.

Zaprezentowana powyżej argumentacja organu rentowego nie zasługuje jednak na uwzględnienie. Jak już zostało wskazane wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej została dokonana przez Sąd Najwyższy, a także sądy powszechne. Zgodnie z tą wykładnią, istnieje możliwość obliczenia emerytury przysługującej na podstawie art. 27 według zasad wynikających z art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej. Dotyczy to ubezpieczonego urodzonego przed dniem 1 stycznia 1949r., który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego,

tj. po ukończeniu 65 lat w przypadku mężczyzny oraz który z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008r. Prawo do takiego obliczenia emerytury jest niezależne od faktu przejścia przez ubezpieczonego na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. W tym względzie orzecznictwo przyjmujące taką wykładnię jest jednolite i utrwalone, a zatem nie ma potrzeby powtarzania argumentów przemawiających za takim stanowiskiem. Wykładnię tę podziela również Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę.

Jak słusznie zauważył organ rentowy, przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz.552), do ustawy emerytalnej został dodany art. 55a. Zmiana ustawy emerytalnej weszła w życie od dnia 1 maja 2015r. Należy zatem rozważyć ewentualne konsekwencje tej zmiany. Zgodnie z treścią powołanej regulacji przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Prawo do emerytury ustalone przed osiągnięciem wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, ustaje z dniem, od którego została przyznana emerytura na podstawie art. 27, obliczona zgodnie z art. 26.

W tym miejscu podkreślić należy, że w uzasadnieniu projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych projektodawca zaprezentował stanowisko przemawiające za ustanowieniem art. 55 oraz dodaniem art. 55a wskazując, że wprowadzono taką możliwość dla osób urodzonych przed 1949r., aby zachęcić je do rezygnacji ze zgłoszenia wniosku o wcześniejszą emeryturę oraz do opóźnienia przejścia na emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego. Stwierdził także, że propozycja dodania art. 55a wynika z faktu, iż obecnie przepis art. 55 ustawy nie ma zastosowania do ubezpieczonego urodzonego przed 1949r., który przed osiągnięciem wieku emerytalnego, miał ustalone prawo do wcześniejszej emerytury i pobierał to świadczenie. Z argumentacji tej wynika, że przepisu art. 55 ustawy emerytalnej, przed dniem 1 maja 2015r., nie stosowało się do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27 i pobierał świadczenie. Jednakże wobec jednoznacznej wykładni art. 55 ustawy emerytalnej przyjętej w orzecznictwie sądowym, uznać należy, że dodanie art. 55a w rezultacie zmierzało do zmiany regulacji prawnej, której normatywny sens został wyznaczony przez powołane powyżej orzecznictwo. Wobec tego, zmiana przyjętej, a zarazem zgodnej linii orzeczniczej w zakresie interpretacji prawa, jaka została dokonana pod wpływem nowelizacji, która weszła w życie od dnia 1 maja 2015r., prowadziła w praktyce do zmiany prawa z mocą wsteczną (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 3 czerwca 2015r., III AUa 1765/14). Jednocześnie realny skutek nowelizacji w postaci dodania art. 55a w zakresie art. 55 ustawy emerytalnej należy uznać za zmianę normatywną, a nie jedynie za zmianę dotyczącą interpretacji tekstu aktu prawnego. Z treści przepisów ustawy zmieniającej, jak również z ogólnych zasad prawa międzyczasowego (*lex retro non agit*) nie wynika jednak wsteczne działanie dokonanej zmiany. Zaznaczenia wymaga przy tym, że w postępowaniu sądowym w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych badana jest legalność decyzji i orzekanie o niej możliwe jest tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili jej wydawania. Zasadą jest zatem, że Sąd ocenia legalność decyzji organu rentowego według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania. Z tego względu zmiana ustawy emerytalnej, która weszła w życie od dnia 1 maja 2015r. nie ma wpływu na zasadność odwołania ubezpieczonego S. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lipca 2015r. Jednocześnie należy jednak wskazać, że z porównania wysokości obu świadczeń emerytalnych (tj. z ustalonego w oparciu o treść art. 53 i art. 26 ustawy emerytalnej) wynika, że wysokość emerytury ubezpieczonego obliczona według art. 55 w zw. z art. 26 ustawy, nawet z uwzględnieniem pomniejszenia jej wartości o sumę kwot pobranych emerytur, jest dla niego kwotowo korzystniejsza.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 17 lipca 2014r., znak: (...), w ten sposób, że przyznał S. K. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Mając na względzie, że ubezpieczony złożył wniosek w tym względzie w dniu 30 czerwca 2014r., zgodnie z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazane przeliczenie świadczenia przysługuje mu od pierwszego dnia tego miesiąca, tj. od 1 czerwca 2014r.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Zasądzona na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kwota 360,00 zł stanowi aktualnie obowiązującą stawkę minimalną wynagrodzenia adwokata w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800). Wskazany akt prawny ma zastosowanie ze względu na okoliczność skierowania niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania w następstwie wyroku Sądu Apelacyjnego, co spowodowało, że w myśl § 21 powołanego rozporządzenia, zastosowanie mają przepisy nowe, obowiązujące od 1 stycznia 2016 roku.

Sąd Okręgowy przy ustalaniu wysokości kosztów zastępstwa procesowego nie uwzględnił wniosku pełnomocnika ubezpieczonego o zwrot uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006r. nr 225 poz. 1635) złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa albo jego odpisu, wypisu lub kopii w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego nie podlega opłacie skarbowej. W konsekwencji należało przyjąć, że koszty uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, które z mocy ustawy nie podlega tej opłacie, nie mogą stanowić kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony w myśl art. 98 § 1 k.p.c. i stąd nie ma podstaw do zasądzenia ich równowartości od strony przegrywającej proces.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)